

interviu _____

E.S. Dl. Ján Gábor

Ambasador al Republicii Slovace în România



Excelența Voastră, cum ați descrie actuala stare de fapt dintre Republica Slovacă și România? Care sunt punctele forte ale relației bilaterale și ce este de făcut pentru îmbunătățirea colaborării dintre țările noastre?

Slovacia și România au fost parteneri apropiați și vecini de-a lungul istoriei. Analizând istoria secolului trecut, se observă un număr de ocazii în care națiunile noastre au stat umăr la umăr. În perioada interbelică, (Ceho)Slovacia și România au făcut eforturi mari să diminueze revizionismul în Europa Centrală. Spre finalul celui de-al Doilea Război Mondial, circa 160 000 de soldați români au luptat pe teritoriul slovac pentru libertatea națiunii noastre și 10 358 de fii curajoși ai națiunii române au rămas de-a pururi pe meleagurile respective - cel mai mare cimitir militar român se află lângă orașul Zvolen, situat în centrul țării mele. Anul trecut, marcând cea de-a 20-a aniversare a Republicii Slovace moderne, Președintele țării a acordat cea mai înaltă decorație națională Generalului Dragnea și Generalului Goanță - doi cetățeni români care și-au riscat viața în tinerețe, acum 70 de ani. Într-un final, generația mea își amintește foarte bine că, în august 1968, România a fost singura țară din regiune care a protestat împotriva invaziei trupelor Tratatului de la Varșovia în (Ceho)Slovacia menită să înăbușe procesul de democratizare condus de faimosul om politic slovac, Alexander Dubček. Am putea spune că experiența acumulată de națiunile noastre de-a lungul generațiilor a creat o solidă memorie istorică și a consolidat încrederea... **pag 2**

în acest număr _____



4	<i>Învață să fii european - acum, prin Erasmus+</i>
5	<i>Romanian Journal of European Affairs - Ediția de vară 2014</i>
6	<i>România și Slovacia în Uniunea Europeană: Realizări și provocări</i>
7	<i>Impactul liberalizării piețelor de energie electrică și gaz asupra economiei românești</i>
8	<i>IER a devenit corespondent pentru România al Eurofound</i>
9	<i>Capacitatea administrației publice locale pentru afaceri europene</i>
10	<i>CEDO - 20 de ani în România</i>



analiză _____

Alegeri europarlamentare 2014: rezultate

Alegerile pentru Parlamentul European (PE) au avut loc în România pe 25 mai a.c., cu o prezență la vot de aproximativ 32%, ceea ce reprezintă o creștere față de precedentele alegeri europene. Analizând performanța partidelor naționale în alegerile europarlamentare, coaliția formată din PSD, PC și UNPR a obținut aproximativ 37% din voturi și 16 mandate, în timp ce PNL a obținut 6% și 6 locuri, urmat de PDL, cu 12% și 5 locuri, candidatul independent Mircea Diaconu a obținut un procent de 6,8% din voturi, UDMR 6,3% și 2 mandate... **pag 3**



„Nu sunt de acord că proiectul euro este o chestiune controversată. Este un angajament asumat al fiecărui stat membru UE să adopte moneda euro după ce, desigur, întrunește anumite criterii concrete. [...] Adoptând moneda euro, am pierdut din suveranitate, dar în același timp am devenit membri ai unui club bun.”

... între popoarele noastre. Prin urmare, nu este de mirare că Slovacia a fost primul stat membru care a ratificat tratatul de aderare a României la UE.

O legătură foarte importantă între țările noastre o constituie minoritatea slovacă aflată pe teritoriul României de peste două secole. Deși numărul lor este redus, membrii acestei minorități locuiesc aici de multe generații. Este un miracol, dacă ne gândim că națiunea slovacă nu a avut un stat propriu pentru o perioadă îndelungată de timp. Am convingerea că acest „miracol” a fost posibil ca urmare a unor factori precum forța interioară a slovacilor români care și-au iubit limba și religia, dar și grație atitudinii generoase a societății românești, care le-a permis să-și creeze condițiile necesare păstrării identității lor de slovaci - școli, institute culturale, biserici etc. Într-adevăr, politica României în materie de minorități poate fi un exemplu pozitiv cel puțin pentru Europa Centrală. Poate că ar merita mai multă promovare ...

România este totodată un important partener comercial pentru țara mea, volumul schimburilor comerciale fiind în creștere - anul trecut a fost de aproape 2 miliarde de euro.

Este bine știut faptul că România face eforturi să devină stat membru al spațiului Schengen. Ați putea să ne vorbiți despre abordarea Slovaciei în acest domeniu și care sunt aspectele ce pot fi considerate puncte slabe?

Slovacia susține aderarea României la spațiul Schengen nu doar pentru că suntem aliați (conform celor de mai sus), ci și în baza propriei noastre experiențe. Libertatea de mișcare aplicată în integralitate în cazul cetățenilor noștri a marcat sfârșitul definitiv și concret al perioadei Războiului Rece.

Aderarea la zona euro este în continuare o problemă controversată în vecinătatea noastră europeană. Întrucât Slovacia a adoptat deja moneda euro, ne puteți vorbi despre avantajele, dar și problemele întâmpinate în acest proces? Care a fost impactul asupra economiei Slovaciei?

Nu sunt de acord că proiectul euro este o chestiune controversată. Este un angajament asumat al fiecărui stat membru UE să adopte moneda euro după ce, desigur,

întrunește anumite criterii concrete. Țara mea a tratat foarte serios acest angajament și ne-am făcut temele. De fapt, Slovacia a fost prima țară fostă comunistă - având doar experiența economiei de stat - care a aderat la acest proiect în 2009. Nu am putut preconiza criza și atitudinea și conduita destul de „controversată” a unor actori din zona euro. Este, fără îndoială, cel mai înalt nivel de integrare atins vreodată în istoria Europei, dar acest proiect va funcționa doar dacă toată lumea va respecta principiul *pacta sunt servanda*, valabil atât pentru statele mari cât și pentru cele mici. Cea mai costisitoare lecție pentru noi a fost aceea că nu este suficient să fii răspunzător doar pentru propria performanță; uneori trebuie să împarți răspunderea, pentru simplul motiv că euro este moneda noastră comună. Elitelor noastre le-a fost foarte greu să explice acest aspect cetățenilor slovaci după ce au suportat reforme dure, cu costuri sociale ridicate. Adoptând moneda euro, am pierdut din suveranitate, dar în același timp am devenit membri ai unui club bun. Având în vedere dimensiunea țării mele, istoria complicată din regiune, economia națională orientată spre export - a fost, categoric, o alegere bună pe termen lung. Să nu uităm că, la mii de kilometri depărtare de Europa, e mai probabil ca oamenii de afaceri să știe despre moneda euro decât despre poziționarea exactă a țării mele pe hartă.

Grupul de la Vișegrad este o marcă regională distinctă, recunoscută ca atare în Europa. Având în vedere contextul istoric și ambițiile membrilor acestuia pentru viitor, cum reacționează Grupul față de criza din Ucraina? Ce măsuri s-au luat deja și, în acest context, ce atitudine are Slovacia față de evoluția conflictului?

Țările membre V4 și-au exprimat clar poziția față de criza actuală din Ucraina și punem în continuare accentul pe sprijinirea vecinului nostru din Est. Prim-miniștrii, președinții parlamentelor și miniștrii afacerilor externe au adoptat declarații de denunțare a agresiunii din partea Rusiei și de sprijinire a integrității teritoriale a Ucrainei. De asemenea, am deschis Fondul V4 și am dublat bugetul pentru studenții ucrainieni.

Interviu realizat de **Mihai Sebe**

E.S. Dl. **Ján Gábor** este Ambasadorul Republicii Slovace în România din septembrie 2012.

Absolvent al Universității Caroline din Praga – Facultatea de Drept și al Academiei Diplomatice din Viena, Austria.

Anterior a lucrat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe din Bratislava precum și în calitate de diplomat în Irlanda, Cuba, SUA etc.

Alegeri europarlamentare 2014: rezultate*

Rezultate

Alegerile pentru Parlamentul European (PE) au avut loc în România pe 25 mai a.c., cu o prezență la vot de aproximativ 32%, ceea ce reprezintă o creștere față de precedentele alegeri europene¹. Analizând performanța partidelor naționale în alegerile europarlamentare, coaliția formată din PSD, PC și UNPR a obținut aproximativ 37% din voturi și 16 mandate, în timp ce PNL a obținut 6% și 6 locuri, urmat de PDL, cu 12% și 5 locuri, candidatul independent Mircea Diaconu a obținut un procent de 6,8% din voturi, UDMR 6,3% și 2 mandate, PMP (Partidul Mișcarea Populară) 6,2% și 2 locuri. Partide precum PNȚCD (Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat) au obținut doar 1% din voturi. Ca urmare a fragmentării părții de centru-dreapta a spectrului politic la sfârșitul anului 2013 și începutul lui 2014, o creștere a stângii a fost oarecum previzibilă.

Totuși, din punctul de vedere al locurilor obținute în Parlamentul European, situația a fost mai echilibrată, deoarece toate forțele de centru-dreapta (inclusiv delegații PNL, care recent au părăsit grupul ALDE) sunt afiliate politic Partidului Popular European (PPE). Astfel, membrii din România ai PPE au obținut 15 locuri, în timp ce delegații sociali și democrați au obținut 16 mandate, doar un loc fiind luat de un alt grup.

Campanii, sloganuri politice și ce este de așteptat

În ceea ce privește resursele investite de diferitele partide în campaniile lor, în esență totul s-a bazat pe valorificarea capitalului politic și de imagine al celor mai proeminente figuri. Majoritatea partidelor politice au valorificat trecutul și experiența membrilor care erau deja cunoscuți în forurile naționale sau europene.

În spectrul de centru-dreapta, agenda politică și sloganurile utilizate în campanie au inclus lupta împotriva corupției, integrarea socială și economică a minorității rom², utilizarea mai eficientă a fondurilor disponibile și obținerea independenței energetice. Discursul forțelor de centru-stânga s-a axat pe modurile de a depăși criza economică și lupta împotriva șomajului, în special în rândul tinerilor, și pe asigurarea respectării și protejării în totalitate a drepturilor cetățenilor români și europeni, în contextul recentelor mesaje anti-europene din unele state membre, care cereau limitarea drepturilor de liberă circulație.

Un alt subiect pe agendă l-a constituit nevoia de reducere a discrepanțelor de dezvoltare dintre România și Uniunea Europeană, precum și reducerea polarizării sociale, care încă persistă, în ciuda creșterii economice de 3,5% înregistrată anul trecut de România. Agenda a acoperit și ieșirea din criza economică și dezvoltarea pieței muncii, în special integrarea tinerilor prin intermediul programelor de antreprenariat pentru tineret și a proiectelor de reindustrializare pe întreg teritoriul UE.

Însă, câteva probleme importante au fost abordate de toate partidele mari, având diverse nuanțe: criza economică și financiară, șomajul și crearea de noi locuri de muncă, în special pentru tineri, păstrarea finanțării pentru Politică Agricolă Comună ca prioritate bugetară, aderarea la Spațiul Schengen, politica externă și de securitate europeană, cu accent pe viitorul european al Republicii Moldova. Aceasta din urmă a devenit un subiect dezbătut în urma sancțiunilor economice impuse Republicii Moldova de către Rusia, în timp ce Chișinăul se pregătea să semneze Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu UE. La nivelul partidelor mari s-a observat ajungerea la un consens în ceea ce privește promovarea perspectivei de aderare pentru Republica Moldova și Ucraina și nevoia de semnare a acordurilor de asociere cu acestea.

Câțiva candidați au făcut apel pentru o corelare mai strânsă între activitatea legislativului național și poziția adoptată de către membrii Parlamentului European din România, pentru a crește legitimitatea democratică și transparența.

Concluzii

Această campanie europarlamentară este într-un fel diferită de cea anterioară, în ceea ce privește schimbarea structurii și, implicit, a perspectivelor electorale ale partidelor de centru-dreapta din România, marcate de fragmentare și competiția pentru electorat. În ceea ce privește discursurile și platformele politice, în comparație cu ultimele alegeri europene, acestea au fost mult mai axate pe problemele interne decât pe cele la nivel european.

* Părți ale articolului au fost publicate în lucrarea EPIN "Between Apathy and Anger: Challenges to the Union from the 2014 Elections to the European Parliament", ed. Sonia Piedrafita și Anne Lauenroth, 20 mai 2014, CEPS, p. 89- 96, <http://www.ceps.eu/book/between-apaty-and-anger-challenges-union-2014-elections-european-parliament>

¹Prezența la vot în 2009 a fost de aproximativ 27,67% conform <http://www.results-elections2014.eu/en/country-results-ro-2014.html#table01>.

² Buletin RADOR nr. 7, mai 2014.



Mesajele candidaților au reflectat această tendință; în același timp se poate observa faptul că diferențele ideologice dintre partidele de centru-stânga și cele de centru-dreapta sunt limitate, impactul recesiunii economice făcând ambele părți să se concentreze asupra luptei împotriva efectelor negative ale crizei, în special șomajul și starea economiei în general.

În comparație cu alegerile europene anterioare, rolul partidelor tradiționale în adâncirea și îmbunătățirea calității dezbaterii politice, dar și a campaniilor electorale, rămâne crucial pentru a atrage atenția atunci când realizările fundamentale care formează nucleul UE sunt în pericol de a fi atacate sau minimalizate de mișcările populiste. Faptul cel mai îngrijorător al creșterii în popularitate a partidelor extremiste este că a avut loc simultan, în multe state membre, inclusiv cele vechi, deghizată sub forma nemulțumirilor la adresa UE, fără a se propune soluții viabile la problemele ridicate.

Pentru români, libertățile europene fundamentale, cele referitoare la Piața Unică, reprezintă manifestarea concretă și credibilă a proiectului european, într-un moment în care anumite partide, din state care au ajutat la construirea sa, îi pun la îndoială într-un mod sau altul viitorul pentru scopuri electorale.

Agnes Nicolescu

opinie

Învăț să fii european - acum, prin Erasmus+

- Guest article -



Erasmus¹, noul program pentru educație și formare (dar, acum, și tineret și sport) al Uniunii Europene, s-a născut mai dificil decât predecesoarele sale, pe fondul unor discuții mai înfierbântate decât de obicei, între Parlament și Comisie, pe marginea bugetului multianual al Uniunii. Și, pe acest fond, chiar denumirea sa exactă a stat în cumpănă până spre finalul parcursului legislativ. Dar toate variantele de denumire a noului program l-au vizat pe Erasmus, umanistul de secolele 15-16 care, în programele precedente, dăduse numele său sub-programului centrat pe educație și formare în învățământul superior.

Cărturarul Desiderius Erasmus n-a circulat cine știe ce prin Europa, însă considerabil pentru timpul său: s-a născut și și-a petrecut tinerețea în Olanda, apoi a studiat, a scris și a predat în Franța, Anglia, Brabant (în actuala Belgie), Italia și Elveția. Dar programul care i-a purtat numele a facilitat programe de studiu în Europa pentru circa trei milioane de studenți în perioada 1987-2013. Așa se face că, în acest moment, o căutare pe Google a cuvântului „Erasmus” îți indică, deabia pe poziția a patra, un *link* către articolul din Wikipedia despre Desiderius Erasmus însuși - primele trei sunt ocupate de referințe la mișunarea studenților, europeni și nu numai, prin Europa, dinainte de momentul 1989 încoace. „Erasmus” era o alegere aproape inevitabilă.

Aceasta deoarece studenți (dar și profesori) care studiază sau predau câte un semestru sau două la universități din alte țări au construit, încetul cu încetul, o identitate europeană, poate mai eficient și mai durabil decât o face moneda Euro. Așa cum explică Umberto Eco într-un interviu din *The Guardian*², din 26 ianuarie 2012,

Programul de schimburi universitare Erasmus deabia e menționat în secțiunile de business ale ziarelor; cu toate acestea, Erasmus a creat prima generație de tineri europeni. Eu numesc asta o revoluție sexuală: un tânăr catalan întâlnește o fată din Flandra - se îndrăgostesc, se căsătoresc și devin europeni; și același lucru se întâmplă cu copiii lor. Această schemă Erasmus ar trebui să fie obligatorie - nu numai pentru studenți, ci și pentru șoferi de taxi, instalatori și alte categorii de lucrători. Ce vreau să zic e că aceștia ar trebui să petreacă o perioadă de timp în altă țară din Uniunea Europeană; ar trebui să se integreze.

Lui Eco nu-i săriseră în ochi, de prin ziare sau de altundeva, referiri la programe de schimburi din alte domenii (educație preuniversitară, vocațională sau educația adulților) deși acestea există, din 1995, în precursorii Erasmus+: Socrates I și II, Leonardo da Vinci, Tineret și Tineret în Acțiune, Învățare pe Tot Parcursul Vieții. Tinerii s-au plimbat mai cu spor prin Europa, în proiecte de schimburi de tineri sau diverse formule de formare în context non-formal și informal. Profesorii din învățământul preuniversitar, grevați de obligații profesionale sau familiale stringente sau chiar de reticența propriilor șefi sau colegi (care priveau astfel de mobilități în scop de formare ca oportunități scandaloase de turism pe banii Uniunii Europene), s-au plimbat ceva mai puțin - cam de opt ori mai puțin!

N-o să vă dau cifre (a făcut-o, în ediția din aprilie a newsletter-ului IER, Monica Calotă, director al Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, instituție care administrează astfel de programe din 1997), dar e vorba de zeci de mii de persoane care, ceva mai consistent din 2002 încoace, au învățat, mai repede sau mai lent, ce înseamnă să fii european. Și pe parcursul unui program de formare într-o școală dintr-o localitate de nici 400 de locuitori din Islanda, care nu seamănă nici pe departe cu vreo școală din România, într-o țară europeană în care soarele aproape că nu

¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_en.htm

² <http://www.theguardian.com/world/2012/jan/26/umberto-eco-culture-war-europa>

apune niciodată; dar și pe parcursul discuțiilor din timpul prânzului-care-durează-trei-ore încastrat într-o întâlnire de proiect din Spania, o țară în care viața începe, de regulă, numai după apusul soarelui. Sigur, învățare într-un context mai non-formal și informal - dar sigur sustenabil. Deoarece, în 2014, atunci când aceștia se reîntorc în România, e vorba, întotdeauna, de extraordinar de mult mai mult, pentru învățăceii lor mai tineri sau mai puțin tineri, decât fotografii din Islanda sau Spania plasate pe Facebook.

Lucian Branea

Lucian Branea este designer, manager și evaluator independent de proiecte din domeniul educației școlare, vocaționale și a adulților - cu proiecte câștigate încă din 1995 și evaluator din 1997. Fost jurnalist în presă scrisă, radio, TV și online (traseu care include o perioadă consistentă la Radio Europa Liberă). Absolvent de Litere și Relații Internaționale la Universitatea București.

(<https://www.linkedin.com/in/lucianbranea>)

publicații IER

Romanian Journal of European Affairs – Ediția de vară 2014

În numărul din iunie al RJEa, contributorii aduc în atenție subiecte referitoare la inițiativele cetățenești europene, procesul de democratizare din regiunea Balcanilor de Vest, dezbaterile din Cehia privind zona euro (poziția lui Václav Klaus în perioada 1999 - 2002), conceptul de responsabilitate socială corporatistă, precum și o recenzie de carte privind dreptul relațiilor externe ale UE.

Oana-Măriuca Petrescu, cercetător postdoctoral în cadrul echipei de cercetare în domeniul integrării europene - Facultatea de Drept, Universitatea din Deusto, Bilbao, Spania, analizează diverse inițiative cetățenești europene, ca legături juridice directe pe care acestea le constituie între cetățenii Uniunii Europene și instituțiile europene. Autoarea oferă o perspectivă de ansamblu asupra instrumentului inițiativei cetățenești europene, încercând totodată o analiză pe scurt a anumitor inițiative cetățenești care au fost deja înregistrate pe site-ul Comisiei Europene, unde colectarea online a un milion de semnături este în curs de desfășurare, având în vedere, în același timp, rolul important pe care îl au cetățenii în calitate de „co-autori” ai legilor în cadrul procesului decizional european.

Katerina Veljanovska și **Oliver Andonov**, asistenți universitari la Universitatea MIT din Skopje, Facultatea de Securitate, Criminologie și Control Financiar, precum și **Goran Shibakovski**, asistent universitar și asistent cercetător la catedra de Științe Sociale, Universitatea St. Paul the Apostle din Ohrid, Republica Macedonia, abordează procesul de democratizare din regiunea Balcanilor de Vest și legăturile acestuia cu procesul de consolidare a statului înainte și



după reconstrucție. Una din provocările esențiale presupuse de procesul de democratizare din țările din Balcanii de Vest este soluționarea problemelor cu vecinii. Totuși, pragmatismul politic și relațiile bilaterale dintre țările din Balcani, inclusiv conflictele lor interne, nu exclud alianțele informale, acestea constituind însă o formă temporară de exploatare a situației politice și a securității actuale sau de îndeplinire a propriilor interese naționale. În calitatea lor de instrument esențial în realizarea intereselor naționale, nu pot fi neglijate minoritățile etnice din Balcani, majoritatea fiind considerate un factor destabilizator în țările în care trăiesc. Democratizarea Balcanilor de Vest presupune consolidarea păcii și coexistenței în lumina procesului actual de cooperare.

Petr Kaniok și **Vít Hloušek**, asistenți universitari în cadrul Departamentului de Relații Internaționale și Studii Europene, Facultatea de Studii Sociale, Universitatea Masaryk, Brno, Republica Cehă, tratează problema dezbaterii din Cehia privind zona euro, punând accent deosebit pe poziția lui Václav Klaus (fost președinte al Cehiei și binecunoscut eurosceptic) din perioada 1999 - 2002. Autorii urmăresc să stabilească dacă actuala atmosferă critică din UE poate fi explicată prin ipoteze ale euroscepticismului *soft* și *hard*, definite la nivel teoretic, și dacă poate fi considerată o manifestare a euroscepticismului.

În lucrarea sa, **Maja Savevska**, absolventă a Masteratului de Guvernanță Globală și Diplomatie din cadrul Universității Oxford și doctorandă la Școala Doctorală GEM, Programul Comun de Doctorat Erasmus Mundus în domeniul Globalizării,

Uniunii Europene și Multilateralismului, abordează conceptul de *responsabilitate socială corporatistă* (CSR). De la Summit-ul de la Lisabona, Uniunea Europeană a adoptat o atitudine fermă în intenția sa de a promova asimilarea conceptului de responsabilitate socială corporatistă în rândul companiilor europene. Recentă criză financiară a constituit un impuls suplimentar pentru „propovăduirea” CSR, pe care autoritățile publice ale UE o consideră o strategie de ieșire din criză și o modalitate promițătoare de realizare a obiectivelor Tratatelor privind o economie socială de piață durabilă și favorabilă incluziunii. Lucrarea reprezintă o intervenție conceptuală în justificarea acestei politici de către Comisia Europeană, susținând că CSR nu are potențialul de reintegrare a economiei, așa cum argumentează Comisia. Forma de CSR promovată de Comisie este echivalentul microeconomic al regimului de depolitizare macroeconomică, bazat pe norme.

Graham Butler, doctorand la Universitatea din Copenhaga (Danemarca), Facultatea de Drept, Centrul de Studii Constituționale Comparative și Europene, a prezentat cartea

EU External Relations Law: Text, Cases and Materials (Dreptul relațiilor externe ale UE: text, cazuri și materiale) de Bart Van Vooren și Ramses A. Wessel (2014). Cartea este unică în măsura în care este prima de acest gen din perioada post-Lisabona care analizează dintr-o perspectivă largă toate aspectele domeniului în cauză, dezvoltate în permanență în cadrul parametrilor juridici stabiliți de Tratatate, fapt care îi permite să devină un text de bază pentru predarea acestui domeniu de politică a UE în continuă expansiune. Autorii cărții încearcă să acopere lacunele din literatura actuală în domeniul relațiilor externe ale UE dintr-o perspectivă juridică, analiza lor oferind cititorului o perspectivă cuprinzătoare asupra domeniului dreptului relațiilor externe ale UE și permițând o înțelegere aprofundată a tuturor aspectelor aflate în joc în acest domeniu.

Articolele integrale sunt disponibile la adresa <http://rjea.ier.ro>

Oana Mocanu

eveniment

România și Slovacia în Uniunea Europeană: Realizări și provocări



În data de 10 iunie 2014, Institutul European din România a organizat conferința cu tema *România și Slovacia în Uniunea Europeană: Realizări și provocări* (Romania and Slovakia in the EU: Achievements and Challenges), în parteneriat cu Ambasada Republicii Slovacă în România. Evenimentul s-a bucurat de participarea dlui George Ciamba, Secretar de Stat pentru Afaceri Europene în cadrul Ministerului Afacerilor Externe din România, a dlui Peter Javorčík, Secretar de Stat pentru Afaceri Europene în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Europene din Republica Slovacă, și a dnei Iulia Deutsch, Șef adjunct al Reprezentanței Comisiei Europene în România. Moderarea a fost asigurată de dna Agnes Nicolescu, Șef a.i. al Biroului Studii și Analize din cadrul Institutului European din România.

În deschidere, dna **Agnes Nicolescu** a făcut referire la contribuțiile pozitive ale noilor state membre precum România și Slovacia la evoluția procesului de integrare europeană, în contextul crizei economice, precum și la provocările întâmpinate în adâncirea acestui proces, având în vedere mișcările euro-sceptice din unele state, care pun în discuție principalele realizări ale procesului de integrare europeană.

Dl **George Ciamba**, Secretar de Stat pentru Afaceri Europene în cadrul MAE, a punctat elemente privind experiența profesională și profilul invitatului slovac, menționând totodată că dezbaterile marchează zece ani de la încheierea negocierilor de aderare a României la UE. În condițiile în care UE de astăzi este diferită de cea de acum 10 ani, state precum România au reușit să înregistreze performanțe economice pozitive, printr-o orientare puternică spre exporturi și prin alinierea la parametrii economici europeni. Dl Ciamba a remarcat necesitatea conturării unei guvernante economice la nivelul Uniunii, corelate cu o politică energetică. Domnia sa a detaliat domeniile de politici în care România și Slovacia colaborează la nivel european (negocierile privind cadrul financiar multianual, criza din vecinătatea estică a Europei, politica energetică precum și cea industrială), remarcându-se faptul că ambele au profitat de oportunitățile create de aderarea la UE.

Dl **Peter Javorčík**, Secretar de Stat pentru Afaceri Europene în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Europene din Republica Slovacă, a reiterat compatibilitățile perspectivelor slovace și române în ce privește majoritatea covârșitoare a dosarelor de politici europene, inclusiv în ce privește extinderea spre est. Pentru Slovacia, ultimii 10 ani s-au dovedit a fi ani de creștere economică substanțială, în ciuda dificultăților întâmpinate înainte de aderarea la UE. Aderarea Slovaciei la spațiul Schengen în 2007 și la zona euro în 2009 au jucat un rol important în această evoluție, în acest context vorbitorul reiterând totodată susținerea pentru aderarea României la Schengen. În urma crizei economice și financiare, în Slovacia, impactul pozitiv al crizei a constat în reformarea sistemului bancar, în ciuda dificultăților aferente. Printre aspectele negative s-a numărat scăderea PIB-ului, cu toate că, începând cu 2010, s-a remarcat un trend ascendent al acestuia. Fondurile structurale ce au contribuit la

dezvoltarea Slovaciei reprezintă deopotrivă o provocare pentru viitor și o oportunitate în sensul că se impune o îmbunătățire a utilizării acestora. În ce privește contextul economico - social legat de apartenența la zona euro, oaspetele consideră că pentru majoritatea populației aderarea a reprezentat un lucru pozitiv, dovedind un puternic atașament față de proiectul UE. Cu toate acestea, s-a remarcat și așa-numitul „paradox slovac” constând în faptul că, în ciuda susținerii puternice pentru aderarea la UE, această țară a avut cea mai mică rată de participare la alegerile pentru Parlamentul European din luna mai a acestui an. Invitatul a mai precizat câteva din provocările cărora Slovacia va trebui să le răspundă în următorii ani: susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, reducerea obstacolelor administrative excesive pentru mediul de afaceri, pregătirea pentru preluarea președinției Consiliului UE în 2016, întărirea capacităților administrative legate de managementul fondurilor europene, precum și creșterea participării în programele UE de cercetare și inovare.

Dna **Iulia Deutsch**, Șef adjunct al Reprezentanței Comisiei Europene în România, a adus în discuție transformările prin care a trecut Europa în ultimii ani, în comparație cu momentul marii extinderi din 2004. Aceste evoluții reclamă dezbaterea deschisă a rezultatelor obținute până în prezent precum și a noilor provocări. În acest sens, este important să se contracareze populismul prin evidențierea realizărilor și beneficiilor evidente. Dincolo de faptul că UE reprezintă cel mai de succes proiect de pace din lume, această realizare trebuie dovedită invariabil, întrucât pacea nu este un dat garantat permanent, lucru dovedit de actuala criză din vecinătatea estică. Extinderile Uniunii din 2004 și 2007 au avut puternice efecte economice pozitive: numărul locurilor de muncă a crescut, comerțul dintre vechile și noile state membre s-a triplat, asociat cu beneficiile libertății de mișcare, conducând la creștere economică. Creșterea economică în noile state membre a contribuit la creștere în fostele state UE-15, au apărut noi oportunități de investiții, piețele financiare extinzându-se considerabil, în paralel cu mărirea pieței unice europene. Statele UE-12 au reușit să recupereze pierderile, ceea ce conduce la concluzia că Europa pare a fi ieșit întărită în urma crizei.

Conferința s-a încheiat cu o sesiune scurtă de întrebări referitoare la colaborarea dintre România și Slovacia în plan economic și politic, prilej cu care domniile Secretar de Stat Ciamba și Javorčík au sintetizat o serie de aspecte privind schimburile comerciale dintre cele două state precum și colaborarea politică în cadrul UE, inclusiv în ce privește sprijinirea dimensiunii externe a Uniunii și a Parteneriatului Estic în particular.

Biroul Studii și Analize, IER

Impactul liberalizării piețelor de energie electrică și gaz asupra economiei românești

Institutul European din România (IER) a organizat în data de 12 iunie 2014 dezbateră cu tema *Impactul liberalizării piețelor de energie electrică și gaz asupra economiei românești*, în cadrul campaniei de promovare și diseminare a rezultatelor proiectului de cercetare Studii de Strategie și Politici (SPOS) 2013. Evenimentul s-a bucurat de participarea dnei Elena Popescu, director general, Departamentul pentru Energie, Ministerul Economiei, a dlui Bogdan Badea, director, Ministerul Afacerilor Externe, a echipei de autori coordonați de dl Aureliu Leca, prof. univ. dr., Universitatea Politehnică București, a dlui Cristian Pârvan, secretar general, Asociația Oamenilor de Afaceri din România (AOAR) și a dnei Gabriela Drăgan, prof. univ. dr., director general al Institutului European din România. Moderarea evenimentului a fost asigurată de dl Balazs Barabas, jurnalist, Digi 24. Alături de invitații speciali, la dezbateră au participat membrii echipei de cercetare, alți reprezentanți ai instituțiilor beneficiare ale studiului, precum și specialiști ai mediului academic și de cercetare, ai societății civile, studenți, mass media.

Dl **Balazs Barabas** a conturat cadrul dezbaterii prezentând contextul procesului de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaz din România.

Dna **Gabriela Drăgan**, director general al IER, a făcut referire în intervenția sa la temele de cercetare ale proiectului Studii de Strategie și Politici (SPOS) 2013. Mulțumind echipei de autori pentru analiza realizată în plan economic, tehnic și politic, dna Drăgan a realizat o scurtă incursiune în realizările

studiului, punctând principalele sale coordonate. Lucrarea vizează analiza impactului eliminării treptate a tarifelor reglementate, potrivit angajamentelor asumate anterior de România în cadrul instituțiilor europene și internaționale.

Dna **Elena Popescu**, director general, Departamentul pentru Energie, Ministerul Economiei, a evidențiat o perspectivă instituțională a procesului liberalizării, reiterând slăbiciunile identificate de studiu, ca și pașii de parcurs, între care investițiile în sistemul energetic, re-echilibrarea surselor de energie prin aportul celor regenerabile și realizarea interconectării rețelelor.

Dl **Bogdan Badea**, director în Ministerul Afacerilor Externe, a realizat o prezentare a cadrului de reglementări europene, ce vizează o îmbunătățire graduală a situației, cu accent pe cele mai recente documente, Comunicarea Comisiei Europene din februarie 2014 cu privire la obiectivele climatice și energetice pentru 2030 ale UE și, respectiv, Strategia Securității Energetice din 28 mai a.c.. Noul cadru privind schimbările climatice și energia pentru 2030 se sprijină pe reducerea gazelor cu efect de seră cu 40%, asigurarea unei ponderi a energiei regenerabile de cel puțin 27% la nivelul ansamblului Uniunii și creșterea eficienței energetice. Strategia Securității Energetice, în forma unei propuneri a Comisiei, prevede, în principal, adoptarea unei viziuni unitare în materie de politică energetică externă, bazată pe o piață internă funcțională și integrată, consolidarea mecanismelor de urgență și solidaritate, creșterea producției autohtone de



energie și atenuarea cererii.

În sesiunea dedicată dezbaterii studiului, dl prof. univ. dr. **Aureliu Leca**, coordonatorul echipei de cercetare, a realizat o amplă prezentare a lucrării „Liberalizarea treptată a piețelor de energie electrică și gaz și impactul acestui proces asupra economiei românești”. Obiectivele stabilite au inclus înțelegerea procesului de liberalizare a piețelor de energie și gaz, identificarea riscurilor și dificultăților, precum și formularea unor recomandări. Vorbitorul a trecut în revistă principalele elemente ale analizelor, accentuând contextul economic și social la României, prevederile celui de-al treilea Pachet legislativ european, calendarul de liberalizare, sectoarele economice cel mai afectate, programul național de eficiență și efectele sociale ale procesului. În încheiere, dl Leca a subliniat câteva dintre concluziile și recomandările autorilor. Printre acestea se numără îmbunătățirea cadrului instituțional și de reglementare, prin constituirea unui Institut Național de Planificare Strategică și adoptarea unei strategii naționale în domeniul energetic.

Dna Eugenia Gușilov, managing director, Romania Energy Center (ROEC), membru al echipei de cercetare, a adus în discuție problema sectoarelor industriale ce vor fi afectate de liberalizare, acestea fiind afectate asimetric, în funcție de consum, investiții etc. Din acest cadru fac parte și o serie de “probleme de moștenire” precum magnitudinea sectorului industrial din România înainte de '89 și implicațiile tranziției către economia de piață a acestei ramuri a economiei. Principalele sectoare industriale afectate sunt:

industria siderurgică, de îngreșăminte, construcțiile, industria aluminiului, industria auto, industria cimentului.

DI Cristian Pârvan, secretar general, Asociația Oamenilor de Afaceri din România (AOAR), a evidențiat slăbiciunile sistemului instituțional de reglementare în domeniul energiei și lipsa unei viziuni în realizarea unei piețe unice în domeniu la nivel european. Alte vulnerabilități sunt reprezentate de lipsa de transparență și de eficiență constatate la nivelul unor instituții cu atribuții în domeniu. Liberalizarea este, în opinia domniei sale, un preț politic. La nivel european se constată lipsa unei unități a punctelor de vedere, interesele economice fiind cele după care se ghidează piața europeană.

Intervenția **dlui Virgil Mușatescu**, profesor asociat dr. Universitatea Politehnică din București, membru al echipei de cercetare, a subliniat necesitatea găsirii unor soluții pentru consumatorii vulnerabili. În acest context, liberalizarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale în România obligă la regândirea sistemului de ajutor social care să aibă în vedere introducerea unor prevederi speciale de protecție socială a consumatorilor considerați vulnerabili. Principalele soluții propuse prevăd: eficientizarea utilizării energiei la consumatorii vulnerabili, revizuirea sistemelor de alimentare cu căldură și elaborarea unor metodologii de apreciere corectă a sărăciei energetice și de dimensionare corespunzătoare a necesarului de ajutoare sociale.

Studiul are o preocupare majoră în a identifica riscurile potențiale pe care le-ar putea avea transpunerea pachetului legislativ, în opinia **dlui Victor Ionescu**, director general OPCOM S.A., membru al echipei de cercetare. Printre soluțiile aduse în discuție menționăm extinderea tranzacționării pe bursă la operațiuni de tranzacționare cu energie electrică, fapt ce ar conduce la scăderea costurilor, mai ales în contextul în care bursa din România are toate elementele burselor europene, precum și separarea regimului de proprietate între distribuitorii și furnizorii de energie, prin introducerea unei licențe distincte de trader.

Biroul Studii și Analize, IER

Adrian Sandu, stagiar Comunicare

proiecte

IER a devenit corespondent pentru România al Eurofound

Institutul European din România are scopul de a sprijini, prin activitățile pe care le desfășoară, formularea și aplicarea politicilor Guvernului care decurg din statutul României de stat membru al Uniunii Europene. În acest sens, conform atribuțiilor ce-i revin, IER realizează studii, analize și puncte de vedere privind activitățile din domeniul afacerilor europene, putând încheia parteneriate, acorduri de cooperare și contracte cu alte instituții publice ori private și/sau cu specialiști din țară și din străinătate, în condițiile legii. În acest cadru, IER a depus oferte la cererile diferitelor instituții europene, finalizate, între altele, prin atribuirea derulării *Proiectului Eurofound 140101: Rețea de corespondenți - România*.

Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) este o agenție tripartită a Uniunii Europene, al cărei rol este de a furniza informații în domeniul



Eurofound

politicilor referitoare la muncă și al politicilor sociale conexe. Orientarea activității sale în perioada 2013 - 2016 este dată de programul intitulat *De la criză la redresare: Politici mai bine informate pentru crearea unei Europe competitive și echitabile*. Ca parte a unei rețele de corespondenți, IER va contribui la realizarea obiectivelor fundației, furnizând servicii de cercetare și informare pentru Eurofound, care vor fi utilizate de Observatorul European al Relațiilor Industriale și al Condițiilor de Muncă, de Centrul European de Monitorizare a Schimbărilor în domeniul ocupării forței de muncă și al restructurărilor, servind și altor subiecte legate de politica socială. De asemenea, IER va sprijini Eurofound în a ajunge la stakeholder-ii săi.

Pe durata acestui proiect, cu sprijinul IER vor fi realizate rapoarte cuprinzând indicatori ai tendințelor și analize ale politicilor și practicilor din România și Europa. Aceste analize vor constitui baza recomandărilor făcute pentru elaborarea unor politici în cele patru domenii prioritare ale proiectului: a) creșterea participării pe piața muncii și combaterea șomajului, b) îmbunătățirea condițiilor de muncă și a sustenabilității muncii pe tot parcursul vieții, c) dezvoltarea relațiilor industriale, d) îmbunătățirea standardelor de viață și promovarea coeziunii sociale.

Pentru mai multe informații sau date referitoare la rapoartele elaborate, puteți accesa <http://www.eurofound.europa.eu>

Julian Onească

eveniment

Capacitatea administrației publice locale pentru afaceri europene



Institutul pentru Politici de Dezvoltare și Institutul European din România, cu sprijinul Universității din Craiova, Facultatea de Drept și Științe Sociale, au organizat în data de 13 iunie 2014 evenimentul cu tema *Capacitatea administrației publice locale pentru afaceri europene - între oportunități și provocări instituționale*.

La eveniment au participat studenți, reprezentanți ai administrației publice locale din Oltenia, ai mediului academic și ai sectorului neguvernamental.

În cadrul panelului au fost prezentate rezultatele preliminare ale studiului *Capacitatea administrației publice locale pentru afaceri europene - între oportunități și provocări instituționale*, cadrul legislativ și mecanica instituțională a *Grupărilor Europene pentru Cooperare Teritorială* ca instrument flexibil ce poate fi folosit de către administrația publică locală pentru atragerea fondurilor nerambursabile, precum și pentru furnizarea de servicii publice la standarde de cost și calitate.

Dna Gabriela Drăgan, Directorul General al Institutului European din România, a subliniat nevoia de reformă și de compatibilizare a administrației românești cu administrația europeană, declarând că „este nevoie de o administrație eficientă nu doar pentru a absorbi fonduri, fondurile nefiind un scop în sine, ci de o administrație eficientă pentru a oferi servicii de calitate cetățenilor și un mediu predictibil zonei private - administrația este un instrument capabil să ofere un cadru propice atât cetățenilor, cât și mediului de afaceri”.

Dna Anca Simion, Consilier în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Direcția AM Programe Cooperare Teritorială Europeană, a prezentat Regulamentul (UE) nr. 1302/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1082/2006 privind o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT) în ceea ce privește clarificarea, simplificarea și îmbunătățirea constituirii și funcționării unor astfel de grupări; s-a făcut referire și la actualizarea cadrului legislativ național, respectiv al OUG nr. 127/2007, prin prisma aspectelor de noutate introduse de amendamentele din regulamentul european menționat.

DI Cătălin Timofciuc, Consilier în cadrul Consiliului Județean Iași, a prezentat strategia de dezvoltare, obiectivele și portofoliul de proiecte, precum și provocările GECT EURONEST.

DI Florin Păsătoiu, Președintele Institutului pentru Politici de Dezvoltare, a afirmat în cadrul dezbaterii că, în mecanica instituțională a UE, „localul” a căpătat o consistență extrem de substanțială în ceea ce privește posibilitățile de dezvoltare și de proiectare de politici publice. „Problema care se pune este în ce măsură administrația publică locală poate deveni un partener pentru instituțiile europene și în ce măsură administrația publică din Oltenia, de exemplu, reușește să fie promotor și agent de schimbare, devenind un jucător pe scena politicii publice de la Bruxelles. Are instrumente la îndemână care să îi faciliteze dialogul și să se facă mai bine auzită la Bruxelles: adică să facă lobby pentru a-și promova interesele

asumate la nivel de regiune? Pentru că dincolo de acel interes național pe care cu toții ni-l asumăm într-o măsură mai mică sau mai mare de patriotism - și cred că există în fiecare dintre noi, consider că este nevoie ca proximitatea să ne oblige la un patriotism și la un interes regional”.

Panelul *Capacitatea administrației publice locale pentru afaceri europene - între oportunități și provocări instituționale* face parte din Programul de analize și dezbateri de politici publice lansat de Institutul pentru Politici de Dezvoltare în anul 2013 și ale cărui obiective sunt evaluarea politicilor publice, dezvoltarea capacității administrației publice pentru a răspunde provocărilor și obligațiilor ce decurg din statutul de membru cu drepturi depline al Uniunii Europene, precum și creșterea gradului de responsabilitate și transparență în rândul autorităților publice.

Studiul și materialele prezentate sunt disponibile pe site-ul IPD, la adresa: <http://ipd.ro/events-calendar/capacitatea-administratiei-publice-locale-pentru-afaceri-europene-intre-oportunitati-si-provocari-institutionale>



CEDO – 20 de ani în România



Ministerul Afacerilor Externe și Camera Deputaților au co-organizat evenimentul intitulat *România și Convenția Europeană a Drepturilor Omului - 20 de ani*, marcând astfel împlinirea a 20 de ani de când România, la 20 iunie 1994, a ratificat *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

Evenimentul, organizat în București, a avut două componente, respectiv o conferință aniversară pe 18 iunie și un seminar pe 19 iunie.

La conferință au participat judecători români de la Curtea de la Strasbourg, agenți guvernamentali pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, magistrați din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai Parlamentului, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale etc.

Participanții la conferință au evidențiat atât relația României cu sistemul Convenției, cât și impactul Convenției în România, de la momentul intrării în vigoare până în prezent. Intervențiile au vizat experiența judecătorilor naționali la CEDO, experiența parlamentarilor membri ai delegației României la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, experiența agenților guvernamentali, precum și experiența participării individuale în procedura în fața Curții.

De asemenea, s-a evidențiat rolul Convenției în elaborarea legislației și s-au prezentat o serie de aspecte privind controlul de constituționalitate și cel de convenționalitate, privind aplicarea și invocarea directă a Convenției. S-a subliniat că numărul hotărârilor de condamnare a României este mai mic decât numărul înțelegerilor amiabile și al cauzelor câștigate.

În prima parte a seminarului „Executarea hotărârilor CEDO în cauzele pronunțate împotriva României” s-a prezentat procesul de executare a hotărârilor CEDO, atât din perspectivă națională, cât și europeană. S-a evocat experiența de început a executării hotărârilor CEDO și s-au enumerat o serie de provocări actuale ale executării hotărârilor CEDO.

În cea de a doua parte a seminarului s-a prezentat experiența autorităților naționale în executarea hotărârilor CEDO. S-a vorbit despre hotărârea pilot privind restituirea proprietăților naționalizate, despre procesul de executare în legătură cu grupul de cauze privitoare la condițiile de detenție, despre diseminarea cauzelor CEDO - instrument esențial pentru adaptarea practicii judiciare, precum și despre inițierea unei serii de modificări legislative care să sprijine executarea hotărârilor CEDO.

Principala concluzie care s-a desprins pe parcursul celor două zile a fost că, per ansamblu, Convenția Europeană a Drepturilor Omului a avut și continuă să aibă efecte benefice în România, atât la nivelul legislației care s-a modificat pentru a se ridica la standardele Convenției, cât și la nivelul cetățenilor, care își cunosc în prezent mult mai bine drepturile.

Laura Mihăilescu

IER - CURSURI SEMESTRUL II 2014

Perioadă	Denumire	Termen limită înscriere	Termen limită plată anticipată	Tarif LEI
18 - 22 aug.	Manager de proiect (2014 - 2020)	14 august	8 august	850
8 - 12 sept.	Manager de proiect (2014 - 2020)	4 septembrie	29 august	850
13 - 17 oct.	Expert accesare fonduri structurale și de coeziune europene (2014-2020)	9 octombrie	3 octombrie	850
11- 12 nov.	Procedura în fața CEDO	6 noiembrie	3 noiembrie	400
12 - 14 nov.	Competențe pentru traducerea asistată de calculator	10 noiembrie	4 noiembrie	500
24 - 28 nov.	Expert achiziții publice	20 noiembrie	14 noiembrie	850

INFORMAȚII GENERALE CU PRIVIRE LA CURSURILE DE FORMARE

* Cursurile se desfășoară la sediul IER din București, Bd. Regina Elisabeta nr.7-9, Sala de conferințe, etaj 4 sau la sediul solicitantului.

Se acordă: **REDUCERI:

- **10%** pentru plata anticipată (înscriere și plata tarifului cu cel puțin o săptămână înainte de începerea cursului);
- **10%** pentru minim 3 cursanți, înscriși la aceeași sesiune;
- **10%** pentru cursanții care au mai participat la un curs organizat de Institutul European din România.

Reducerile NU se cumulează.

Pentru grupuri mai mari de 15 persoane din partea aceleiași organizații, tariful se negociază.

Important: Costul cursului se deduce din impozitul pe profit/venit conform OG 129/2000, republicată.

Pentru informații suplimentare cu privire la aceste cursuri sau pentru înscriere, persoana de contact este **Gigi Mihăiță**, coordonatorul programului, tel. 021-3142696. int. 134, mobil : 0763 686 899, e-mail: gigi.mihaita@ier.ro.

Redactor-șef: Oana Mocanu
 Redactori: Mariana Bara, Mihai Sebe
 Grafică & DTP: Monica Dumitrescu
 Traduceri EN-RO / RO-EN: Raluca Brad, Ionela Haralambie,
 Mihaela Papa, Andreea Popescu (stagiar), Adrian Sandu (stagiar)

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.



Institutul European din România

Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România

Tel: (+4021) 314 26 96/ 133 / Fax: (+4021) 314 26 66

Contact: newsletter@ier.ro

Web: www.ier.ro